

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна
Кафедра статистики, обліку та аудиту

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Проректор з науково-педагогічної
роботи
Пантелеймонов А.В.

“ _____ ” _____ 2018_ р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Аудит у зарубіжних країнах
(назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти _____ бакалавр _____

галузь знань _____ 0305 «Економіка і підприємництво» _____

спеціальність _____ 6. 030.509 «Облік і аудит » _____

освітня програма _____ «Облік і аудит » _____

спеціалізація _____

вид дисципліни _____ вибіркова _____

факультет _____ економічний _____

2018 / 2019 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження Вченою радою факультету (інституту, центру)

“ 22 ” червня 2018 року, протокол № 7

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ: Слюніна Т.Л. к.е.н, доцент кафедри статистики, обліку та аудиту

Програму схвалено на засіданні кафедри
Статистики, обліку і аудиту

Протокол від “ 21 ” червня 2018 року № 9

Завідувач кафедри доктор економічних наук, доцент

_____ (підпис)

Соболев В.М.
(прізвище та ініціали)

Програму погоджено методичною комісією економічного факультету _____
назва факультету, для здобувачів вищої освіти якого викладається навчальна дисципліна

Протокол від “ 21 ” червня 2018 року № 9

Голова методичної комісії _____ (підпис)

Євтушенко В.А.
(прізвище та ініціали)

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни “Аудит у зарубіжних країнах” складена відповідно до освітньо-професійної (освітньо-наукової) програми підготовки бакалавр, напрямку Економіка і підприємництво, спеціальності «Облік і аудит»

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. **Метою** викладання навчальної дисципліни полягає в тому, щоб дати студентам необхідні теоретичні знання та допомогти набути практичних навичок з аудиту, ознайомити їх з діяльністю міжнародних аудиторських фірм, визначити особливості аудиторської діяльності, професії аудитора та його ролі в зарубіжних країнах (Великобританії, Франції, Німеччині, США та ін.), навчити студентів методично грамотно застосовувати прийоми аудиту на практиці, кваліфіковано складати аудиторський висновок.

1.2. **Основними завданнями** вивчення дисципліни є формування системи знань студентів, щодо методології і організації аудиту в зарубіжних країнах.

1.3. **Кількість кредитів** – 3

1.4. **Загальна кількість годин** – 61,6

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
за вибором	
денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
4	4
Семестр	
8-й	8-й
Лекції	
24 год.	4 год.
Практичні, семінарські заняття	
24 год.	год.
Лабораторні	
42 год.	год.
Самостійна робота	
год.	год.
Індивідуальні завдання:	
год.	

1.6. Заплановані результати навчання:

знати:

- суть та значення аудиту в зарубіжних країнах;
- види аудиту в зарубіжних країнах ;
- об'єкт аудиту;
- методичні прийоми аудиту використовує ми в різних країнах світу;
- особливості проведення аудиту в різних країнах світу;
- особливості розрахунку аудиторського ризику в зарубіжних країнах;
- аудиторські процедури;
- поняття аудиторських доказів і її види;
- сутність та порядок складання робочих документів закордонних аудиторів;
- структуру аудиторського висновку та його види.

вміти:

- визначити об'єкт аудиту;
- складати аудиторську угоду та лист-зобов'язання;
- планувати процес аудиту;
- складати плани та програми аудиту;
- вести робочі документи аудитора;
- розраховувати аудиторський ризик;
- складати аудиторський звіт та висновок.

3. Тематичний план навчальної дисципліни

Розділ 1. Теоретичні й організаційні основи міжнародного аудиту.

Тема 1. Становлення та розвиток міжнародного аудиту.

Зміст:

Історичні передумови виникнення аудиту.

Контроль та аудит в середніх століттях.

Тема 2. Організація міжнародного аудиту.

Зміст:

Сутність та ціль міжнародного аудиту.

Основні етапи розвитку сучасного міжнародного аудиту.

Значення міжнародних стандартів. Фактори впливу на їх розробку.

Роль Міжнародної федерації бухгалтерів в розробці сучасної нормативної бази міжнародного аудиту.

Концептуальна основа міжнародного аудиту та супутніх аудиту послуг.

Тема 3. Міжнародний опит аудиторської діяльності.

Зміст:

Етапи еволюції сучасного міжнародного аудиту.

Аудитори та аудиторські фірми за кордоном.

Професійні організації незалежних аудиторів.

Професійні організації внутрішніх аудиторів.

Розділ 2. Особливості організації проведення аудиторських перевірок в різних країнах світу.

Тема 4. Аудит в Сполучених Штатах Америки.

Зміст:

Історія виникнення американського аудиту.

Типи аудиторських організацій.

Сучасний стан американського аудиту.

Тема 5. Аудит в Великобританії.

Зміст:

Історія розвитку англійської аудиторської діяльності.

Теорія аудиту в Великобританії.

Особливості сучасного аудиту.

Тема 6. Аудит в Канаді.

Зміст:

Історія розвитку канадського аудиту.

Організація діяльності Управління Генерального аудитора.

Сучасний стан канадського аудиту.

Тема 7. Аудит в Італії.

Зміст:

Історія виникнення італійського аудиту.

Права та обов'язки італійських аудиторів.

Особливості банківського аудиту в Італії.

Тема 8. Аудит в Германії.

Зміст:

Історія розвитку аудиторської діяльності в Германії.

Організація аудиторської діяльності.

Система підготовки аудиторських кадрів.

Тема 9. Аудит в Японії.

Зміст:

Становлення японського аудиту.

Вимоги до підготовки аудиторських кадрів.

Тема 10. Аудит в Китаї.

Зміст:

Історія розвитку китайського аудиту.

Сучасний стан аудиту.

Тема 11. Аудит в Швеції.

Зміст:

Організація аудиторської діяльності.

Шведський опит підготовки аудиторських кадрів.

Тема 12. Аудит у Франції.

Зміст:

Організація аудиторської діяльності.

Порядок підготовки аудиторських кадрів.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	Ус бог о	у тому числі					Ус бог о	у тому числі				
		Л	п	л а б	Ін д р .	с.		л	п	л а б	ін д р	с.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Розділ 1. Теоретичні й організаційні основи міжнародного аудиту.												
Тема 1. Становлення та розвиток міжнародного аудиту.	4	2	2									
Тема 2. Організація міжнародного аудиту.	4	2	2									
Тема 3. Міжнародний опит аудиторської діяльності.	4	2	2									
Разом за розділом 1	12	6	6									
Розділ 2. Особливості організації проведення аудиторських перевірок в різних країнах світу.												
Тема 4. Аудит в Сполучених Штатах Америки.	4	2	2									
Тема 5. Аудит в Великобританії.	4	2	2									
Тема 6. Аудит в Канаді.	4	2	2									
Тема 7. Аудит в Італії.	4	2	2									
Тема 8. Аудит в Германії.	4	2	2									
Тема 9. Аудит в Японії.	4	2	2									
Тема 10. Аудит в Китаї.	4	2	2									
Тема 11. Аудит в Швеції.	4	2	2									
Тема 12. Аудит во Франції.	4	2	2									
Разом за розділом 2	36	18	18									
Усього годин	48	24	24				4	4				

4. Теми семінарських, практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Розділ 1		
1	Тема 1. Становлення та розвиток міжнародного аудиту. Питання: 1. Історичні передумови виникнення аудиту. 2. Контроль та аудит в середніх століттях.	2
2	Тема 2. Організація міжнародного аудиту. Питання: 1. Ціль міжнародного аудиту. 2. Етапи розвитку сучасного міжнародного аудиту.	2

	3. Значення МСА. 4. Роль Міжнародної федерації бухгалтерів в розробці сучасної нормативної бази міжнародного аудиту. Рішення тестових завдань	
3	Тема 3. Міжнародний опит аудиторської діяльності. Питання: 1. Етапи еволюції сучасного міжнародного аудиту. 2. Аудитори та аудиторські фірми за кордоном. Транснаціональні компанії великої четвірки. 3. Професійні організації незалежних аудиторів. 4. Професійні організації внутрішніх аудиторів. Представлення комп'ютерної презентації на тему «Аудиторська компанія Pricewaterhouse Coopers»	2
	Разом за розділом 1	6
Розділ 2		
4	Тема 4. Аудит в США Питання: 1. Історія виникнення американського аудиту. 2. Сучасний стан американського аудиту. Представлення комп'ютерної презентації на тему «Аудиторська компанія Deloitte»	2
5	Тема 5. Аудит в Великобританії. Питання: 1. Історія розвитку англійської аудиторської діяльності. 2. Теорія аудиту в Великобританії. 3. Особливості сучасного аудиту. Представлення комп'ютерної презентації на тему «Аудиторська компанія Ernst & Young»	2
6	Тема 6. Аудит в Канаді. Питання: 1. Історія розвитку канадського аудиту. 2. Організація діяльності Управління Генерального аудитора. 3. Сучасний стан канадського аудиту. Представлення комп'ютерної презентації на тему «Аудиторська компанія КПМГ»	2
7	Тема 7. Аудит в Італії. Питання: 1. Історія виникнення італійського аудиту. 2. Права та обов'язки італійських аудиторів. 3. Особливості банківського аудиту в Італії. Рішення тестових завдань	2
8	Тема 8. Аудит в Германії. Питання: 1. Історія розвитку аудиторської діяльності в Германії. 2. Організація аудиторської діяльності. 3. Система підготовки аудиторських кадрів. Рішення тестових завдань	2
9	Тема 9. Аудит в Японії.	2

	Питання: 1. Становлення японського аудиту. 2. Вимоги до підготовки аудиторських кадрів. Рішення тестових завдань	
10	Тема 10. Аудит в Китаї. Питання: 1. Історія розвитку китайського аудиту. 2. Сучасний стан аудиту. Рішення тестових завдань	2
11	Тема 11. Аудит в Швеції. Питання: 1. Організація аудиторської діяльності. 2. Шведський опит підготовки аудиторських кадрів. Рішення тестових завдань	2
12	Тема 12. Аудит во Франції. Питання: 1. Організація аудиторської діяльності. 2. Порядок підготовки аудиторських кадрів. Рішення тестових завдань	2
	Разом за розділом 2	18

5. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Структура й організація роботи аудиторської фірми в зарубіжних країнах.	2
2.	Зарубіжний досвід підготовки і підвищення кваліфікації аудиторів та вимоги до них.	4
3.	Міжнародні та європейські професійні організації аудиторів та їх діяльність.	4
4.	Міжнародні нормативи аудиту, їх значення та застосування.	4
5	Особливості аудиту в Польщі	4
6	Аудит в Греції	4
7	Аудит в Данії та Португалії	4
8	Особливості аудиту в США, Великобританії та Франції (порівняльна характеристика).	4
9	Розвиток аудиту в Росії та його перспективи.	4
10	Особливості аудиторської діяльності в Бельгії	3
11	Аудит в Венгрії	3
12	Аудит в Чехії та Словачії	2
	Разом	42

6. Індивідуальні завдання

7. Методи контролю

Піч час викладання навчальної дисципліни «Аудит у зарубіжних країнах» використовуються інформаційно-ілюстративний та проблемні методи навчання із застосуванням:

- лекцій у супроводі раздаткового матеріалу, який складається з реальних робочих документів аудиторів;

- комп'ютерних презентацій;
- розв'язування тестів;
- виконання індивідуальних навчально-дослідних завдань.

Основними формами вивчення дисципліни є лекції, семінарські заняття, самостійна робота. Основними відмінностями активних та інтерактивних методів навчання від традиційних вважаються не лише методика й техніка викладання, але й висока ефективність навчального процесу, яка проявляється через:

- високу мотивацію студентів;
- закріплення теоретичних знань на практиці;
- підвищення самосвідомості студентів;
- вироблення здатності ухвалювати самостійні рішення;
- вироблення здатності приймати колективні рішення;
- вироблення здатності до соціальної інтеграції;
- придбання навичок вирішення конфліктів;
- розвиток здатності до компромісів.

При викладанні дисципліни “ Аудит у зарубіжних країнах” для активізації навчального процесу передбачено використання таких сучасних навчальних технологій як проблемні лекції, міні-лекції, робота в малих групах та ін.

Проблемні лекції спрямовані на розвиток логічного мислення студентів. Коло питань теми лекції обмежується кількома ключовими моментами, й увага студентів має бути сконцентрована на матеріалі, що не знайшов відображення в підручниках. При проведенні проблемної лекції має бути розданий друкований матеріал і виділені головні висновки з питань, що розглядаються.

При викладанні лекційного матеріалу студентам пропонуються питання для самостійного розмірковування. При цьому лектор ставить питання, які спонукають студента шукати вирішення проблемної ситуації. Така ситуація змушує студентів сконцентруватися, й почати активно мислити в пошуках правильної відповіді.

На початку проведення проблемної лекції необхідно чітко сформулювати проблему, яку необхідно вирішити студентам. При викладанні лекційного матеріалу слід уникати прямої відповіді на поставлені питання, а висвітлювати матеріал, таким чином, щоб отриману інформацію студент міг використати при вирішенні проблеми.

Міні-лекції передбачають викладення навчального матеріалу за короткий проміжок часу й характеризуються значною ємністю, складністю логічних побудов, образів, доведень та узагальнень.

На початку проведення міні-лекції за обраними темами лектор акцентує увагу студентів на необхідності представити викладений лекційний матеріал у так званому структурно-логічному вигляді. На розгляд виносять питання, які зафіксовані в плані лекцій, але викладають їх стисло. Лекційне заняття, проведене в такий спосіб, пробуджує в студента активність та увагу до сприйняття матеріалу, а також спрямовує його на використання системного підходу при відтворенні інформації, яку він отримав під час лекції.

Проблемні лекції та міні-лекції доцільно поєднувати з такою формою активізації навчального процесу, як робота в малих групах.

Робота в малих групах дає змогу структурувати лекційні або практичні заняття за формою та змістом, створює можливості для участі кожного студента в роботі за темою заняття, забезпечує формування досвіду соціального спілкування.

Після висвітлення проблеми (проблемна лекція) або стислого викладення матеріалу (міні-лекція) студентам пропонується об'єднатися в групи по 5-7 осіб та представити наприкінці заняття своє бачення та сприйняття матеріалу, тобто виступити перед аудиторією з результатами роботи групи.

Дискусії передбачають обмін думками та поглядами учасників щодо певної теми, а також розвивають мислення, допомагають формувати погляди й переконання, виробляють

уміння формулювати думки й висловлювати їх, учать оцінювати пропозиції інших людей, критично підходити до власних поглядів.

Кейс-метод – метод аналізу конкретних ситуацій, який дає змогу наблизити процес навчання до реальної практичної діяльності спеціалістів, і передбачає розгляд виробничих, управлінських та інших ситуацій, інцидентів у процесі вивчення навчального матеріалу.

Основними завданнями контролю знань з дисципліни «Аудит у зарубіжних країнах» є оцінювання засвоєння ними теоретичних та практичних знань і навичок, набутих під час навчання. При цьому, контрольні заходи мають:

- 1) стимулювати систематичну самостійну роботу над навчальним матеріалом;
- 2) забезпечити закріплення та реалізацію набутих теоретичних знань при виконанні практичних завдань на прикладі роботи конкретних підприємств.

Перевірка та оцінювання знань студентів проводиться в наступних формах:

- оцінювання роботи і знань студентів під час семінарських занять;
- складання проміжного контролю знань за змістовими модулями (тестування);
- оцінювання виконання та захист індивідуального розрахункового завдання;
- складання заліку.

Поточне оцінювання знань студентів здійснюється під час проведення практичних занять, і має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи. Об'єктами поточного контролю є:

- активність та результативність роботи студента протягом семестру над вивченням програмного матеріалу дисципліни;
- відвідування занять;
- виконання індивідуального науково-дослідного завдання;
- складання проміжного контролю із змістовних модулів.

Контроль систематичного виконання самостійної роботи та активності на практичних заняттях проводиться за такими критеріями:

- розуміння, ступінь засвоєння теорії та методології проблем, що розглядаються;
- ступінь засвоєння фактичного матеріалу навчальної дисципліни;
- ознайомлення з рекомендованою літературою, а також із сучасною літературою з питань, що розглядаються;
- уміння поєднувати теорію із практикою при розгляді практичних ситуацій, розв'язанні задач, проведенні розрахунків при виконанні індивідуальних завдань, та завдань, винесених на розгляд в аудиторії;
- оволодіння методами аудиторської перевірки даних із використанням комп'ютерних технологій;
- логіка, структура, стиль викладу матеріалу в письмових роботах і при виступах в аудиторії, уміння обґрунтовувати свою позицію, здійснювати узагальнення інформації та робити висновки.

При оцінюванні практичних занять увага приділяється також їх якості та самостійності, своєчасності здачі виконаних завдань викладачу (згідно з графіком навчального процесу). Якщо якась із вимог не буде виконана, то оцінка буде знижена.

Проміжний контроль рівня знань передбачає виявлення опанування студентом лекційного матеріалу та вміння застосування його для вирішення практичної ситуації й проводиться у вигляді тестування. При цьому тестове завдання може містити як запитання, що стосуються суто теоретичного матеріалу, так і запитання, спрямовані на вирішення невеличкого практичного завдання.

8. Схема нарахування балів

Для заліку

Поточне тестування та самостійна робота											Сума	
Розділ 1			Розділ 2									100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	
5	5	10	10	10	10	5	10	10	10	5	10	

T1- Становлення та розвиток міжнародного аудиту.
T 2- Організація міжнародного аудиту.
T 3- Міжнародний опит аудиторської діяльності.
T 4- Аудит в Сполучених Штатах Америки.
T 5-Аудит в Великобританії.
T 6- Аудит в Канаді.
T 7- Аудит в Італії.
T 8- Аудит в Германії.
T 9- Аудит в Японії.
T 10- Аудит в Китаї.
T 11- Аудит в Швеції.
T 12- Аудит во Франції.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка за національною шкалою	
	для екзамену	для заліку
90 – 100	відмінно	зараховано
70-89	добре	
50-69	задовільно	
1-49	незадовільно	не зараховано

9. Рекомендована література

Основна література

1. Закон України " Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність " від 21.12.2017 р.
2. Кодекс професійної етики професійних бухгалтерів міжнародної федерації бухгалтерів.,
3. Міжнародні стандарти аудиту, надання впевненості та етики: Видання 2016 року: Пер. с англ. – К.: ТОВ «ІАМЦ АУ «СТАТУС», 2016. – 1152 с.
4. Міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг. Видання 2015 року : збірник : пер. з англ. : у 3 ч. / International Auditing and Assurance Standards Board, Міжнар. федерація бухгалтерів, Аудиторська палата України ; редкол.: О. В. Гачківський (голова) та ін. ; пер.: О. Л. Ольховікова, О. В. Селезньов. Київ : Фенікс, 2016.
5. Handbook of International Auditing, Assurance, and Ethics Pronouncements. – International Federation of Accountants (IFAC), 2008. – 972 p.

Допоміжна література

1. Аудит : навч. посіб. для самост. вивчення дисципліни / О. А. Сарапіна, Т. А. Пінчук Т. В. Шрам ; Херсон. нац. техн. ун-т. Херсон : Вишемирський В. С., 2016. 507 с.
2. Аудит : навч. посіб. / за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. Пушкаря Михайла Семеновича ; Терноп. нац. екон. ун-т. - Тернопіль : ТНЕУ, 2014. 275 с.
3. Аудит: обучающий курс. От теории к практике : / В. В. Фесенко. 2-е изд. Днепр : Акцент, 2017. 341 с.
4. Аудит: методика і організація : навч. посіб. / Н. І. Гордієнко та ін.; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. Вид. 2-ге, перероб. і допов. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2017. 318 с.
5. Аудит: навчальний посібник для вузів / Л.І. Янчева, З.О. Макеева, А.О. Баранова, І.В. Янчева та А.І. Кашперська. К.: Знання, 2009. 335 с.
6. Адамс Р. Основы аудита. Пер с англ./Под ред. Я.В. Соколова. – М.: Аудит, ЮНИТИ, 1995. – 248 с.
7. Аренс А., Лоббек Дж. Аудит. - М.: Финансы и статистика, 1995. - 560 с.
8. Аудит. Вступ до фаху: навчальний посібник для вузів / В.С. Лень, В.А. Нехай. К.: Центр учбової літератури, 2009. 255 с.
9. Аудит: навчальний посібник / О.Р. Суха. Львів: Новий Світ. 2009. 280 с.
10. Аудит: навчальний посібник для вузів / В.П. Пантелеев. К.: Професіонал, 2008. 397 с.
11. Внутрішній аудит : підручник / Пушкар М. С., Семанюк В. З. ; Терноп. нац. екон. ун-т. Тернопіль : ТНЕУ, 2016. 211 с.
12. Додж Р. Краткое руководство по стандартам и нормам аудита. М.: Финансы и статистика, 1992. 156 с.
13. Жарылгасова Б.Т., Суглобов А.Е. Международные стандарты аудита: Учебное пособие. 4-е изд., перераб. и доп. М.: КНОРУС, 2008. 400с.
14. Методы аудита. Процедуры аудита / А.Ю. Редько, Е.А. Редько. Национальный Центр учёта и аудита Национальной Академии статистики, учёта и аудита. К.: Издательство Национальной Академии статистики, учёта и аудита, 2011. – 32 с.
15. Міжнародні стандарти аудиту, надання впевненості та етики: Видання 2006 року: Пер. с англ. К.: ТОВ «ІАМЦ АУ «СТАТУС», 2006. 1152 с.
16. Облік і аудит : навч. посіб. / Н. П. Банера ; за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. О. І. Скаско ; Львів. ін-т економіки і туризму. Львів : Растр-7, 2017. 502 с.
17. Основы аудиту: навчальний посібник / С.Д. Джерелейко. – Хмельницький: ПВНЗ «УЕП», 2007. – 142 с.
18. Основы аудиту (в схемах, графиках, таблицах) / М.С. Стасишен, Ю.В. Піча. – К.: Каравела, 2007. – 91 с.
19. Організація і методика аудиту: підручник для вузів / Л.П. Кулаковська, Ю.В. Піча. – К.: Каравела, 2009. – 543 с.
20. Організація і методика аудиту: навчальний посібник / Т.Г. Безуглова, Н.С. Усик. – К.: Університет «Україна», 2007. – 371 с.
21. Пшенична А.Ж. Аудит. Навчальний посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2008. – 320 с.
22. Рудницький В.С. Методологія і організація аудиту: Навч. посіб. – Тернопіль: «Прес», 2005. – 192с.
23. Романов А.Н., Одинцов Б.Е. Компьютеризация аудита. – М.:Ауди, ЮНИТИ, 1999.- 336 с.
24. Робертсон Дж. Аудит: Пер. с англ. М.: КПМС, аудиторская фирма «Контакт», 1993.496 с.
25. Скобара В.В. Аудит: методология и организация. – М.: из-во “Дело и сервис”, 1998. – 576 с.

26. Суйц В.П., Шеремет А.Д. Аудит. – М.: Аудит, ЮНИТИ, 1996. – 356 с.
27. Терехов А.А. Терехов М.А. Контроль и аудит.—М.: Финансы и статистика, 1998.—206 с.
28. Утенкова К. Аудит с нуля/ред. Кавторєва. – Х.: Фактор, 2009. – 304 с.
29. Формування концепції теоретичного забезпечення послуг професійної аудиторської діяльності в Україні : монографія / Антонюк О. Р. ; Нац. ун-т вод. госп-ва та природокористування. Рівне : Дятлик М., 2017. 299 с.
30. Шквір В. Д. Інформаційні системи і технології в обліку і аудиті: підруч. /В. Д. Шквір, А. Г. Завгородній, О. С. Височан. Львів: Вид-во Льв. політехніки, 2012. 400 с.

10. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Нормативно-правова база / Кабінет Міністрів України; Урядовий портал. – Офіц. веб-сайт. – URL : <http://www.kmu.gov.ua/control/npd/list>.
2. Нормативно-правові акти // Урядовий портал. Єдиний веб-портал виконавчої влади України. – URL : http://www.me.gov.ua/control/uk/publish/category/main?cat_id=32854.
3. Статистична інформація / Офіційний сайт державної служби статистики України. – URL : <http://www.ukrstat.gov.ua>.
4. Загальноакадемічний портал наукової періодики. Національна академія наук України / Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського. URL : <http://www.nbuv.gov.ua/portal/natural/NTI/search.html>.
5. www.sau-aru.org.ua (сайт Аудиторської палати України та Спільки аудиторів України)